

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Denarna in moralna kuga v Bohinju.

Dopis iz Bohinja. [Dalje.]

Tudi nek star mož po domače Tome iz Studorja je imel hranilnično knjižico z denarno vrednostjo 400 kron. Mož je zbolel in dal poklicati k sebi kapelana Oblaka, da bi ga pripravil na smrt in mu podelil sveto popotnico. A kapelanu, kakor se pripoveduje, ni bilo mar za bolnikovo dušo, ampak se je briga le za njegovo hranilnično knjižico. Prišel je k njemu baje dvakrat ter vselej zahteval, da naj mu izroči denarno knjižico, predno ga previdi; ali ker je ni dobil, je obakrat odšel, ne da bi potolažil bolnika v smrtnih težavah. Prišel je še v tretjič z isto zahtevo. Takrat pa se je razhudil bolni starček in zavpil na kapelana: »Poberi se mi ven! Ako me nočeš ti prevedeti, poklical bom drugega duhovnika. Hranilnične knjižice pa tebi ne dam, ker imam bolj potrebne svoje ljudi!« Nato je kapelan vendar odnehal in opravil pri bolniku svojo stanovsko dolžnost. To je stari Tome sam potem pripovedoval, in tudi njegovi sorodniki še zdaj vedo povedati o tem dogodku. Tome pa je zdaj že mrtev, in ko bi se srednjevaskega kapelana vprašalo, kako se je z njim prepiral in pogajal za hranilnično knjižico, bi najbrž ničesar ne hotel vedeti o tem. Pa taki so skoro vsi kramarski duhovniki sedanjega časa. Še sodišča ne morejo verjeti več njihovim prisegam, ker se je že premnogokrat izkazalo, da jim nobena laž in nobeno krivo pričevanje ni več greh, ako je njim v prid.

Ubogi kmetje, ki imajo take duhovnike za svoje dušne pastirje! Celo na zadnjo uro se morajo boriti z njimi, ako so si pridobili s svojimi žuljavimi rokami kake krone in hočejo te zapustiti svojim sorodnikom. Ta temna stran kmetskega življenja ponuja mnogo tragične snovi slikarjem. Popisani prizor iz Studorja bi se dal prav imenitno in značilno vpodobiti takole: Na eni strani bolnikove postelje se lasata angelj in hudič za dušo bolnika, na drugi strani pa se kregajo in rujejo za njegovo hranilnično knjižico kapelan in bolnikovi sorodniki v raztrgani in zakrpani obleki. Na postelji leži starček upadlega in bledega obraza, glavo ima napol dvignjeno, z eno roko si briše mrtvaški pot s čela, z drugo pa kaže na kapelana in iz ust se mu vijo besede: »Ti kapelan, pusti mojo hranilnično knjižico mojim revnim sorodnikom in poberi se mi odtod, ako me nočeš spovedati in obhajati brez nje!«

Drugih podobnih slučajev, kakor smo že spredaj omenili, za sedaj ne bomo popisovali, temveč se hočemo namesto njih nekoliko spomniti še srednjevaske hranilnice in posojilnice, kateri je kapelan Oblak neomejeni gospodar in edini voditelj. Seveda so tudi nekateri kmetje v hranilničnem odboru in eden teh se še celo sme imenovati hranilničnim načelnikom. Ali to je za kapelanovo neodvisnost brez vsake dejanske veljave in vsacega pomena in bi prišlo v poštev le takrat, kadar bi moral načelnik iti v zapor namesto kapelana radi kake nerednosti ali nepravilnosti, kakor sta že morala nekaj takega poskusiti dva vneta kapelanova pomagača pri konsumnem društvu, a kapelan je svojo kazen poravnal z denarjem. Iz čegavega žepa je izšel ta denar, je vprašanje! O hranilničnem uradovanju kapelana Oblaka se v Bohinju mnogo ne preveč pohvalnega pripoveduje; toda za razumne »Gorenjčeve« bralce naj tu zadostuje, ako povemo, da je ta hranilnica po kapelanu v tesni zvezi z bankerotnim konsumnim društvom, da ni dovolj skrbljeno za zemljeknjižno varnost izposojil in da se kapelan pri vsprejemu denarja kaj rad zmoti tako, da vpiše manj, kakor dobi denarja. Nekdo iz spodnje doline mu je izročil več stotakov za drugo osebo, a ko je potem doma pogledal v novo hranilnično knjižico, je zapazil, da je kapelan en cel stotak (dvesto kron) premalo zapisal vanjo. Hitro se je obrnil in šel naznaniti to zmoto kapelanu, kateri pa se mu je en čas le začudeno mugal in zatrjeval, da ni mogoče, da bi se mu kaj takega pripetilo. Ko pa vlagatelj denarja le ni odjenjal, je kapelan vendar začel brskati okrog sebe in preštovati hranilnični denar, med katerim je nazadnje res našel izgubljeni stotak! Neka ženica pa je za nujno potrebo vzela iz hranilnice kapelana Oblaka majhen znesek in kmalu potem ravnotisti znesek zopet vložila. Ali glejte čudni slučaj: Kapelan je bil v hranilnično knjižico natančno in pravilno zapisal, koliko denarja je bilo dvignjenega nanjo iz hranilnice, da je bil ta denar potem zopet vložen, to pa je bil pozabil zapisati v knjižico! Ženica je zopet morala iti k njemu ter ga prositi, da je popravil to napako!

S tem kapelanu Oblaku nočemo nič hudega očitati, ker zmoti se vsak lahko, posebno če je kdo tako zaljubljen v kako stvar, kakor on v denar; vendar pa dvomimo, da bi bili ti dve edini pomoti, kateri je zagrešil v svojem denarnem zavodu. Zato se nam tudi ne zdi brez pomena, kar govore o njem tisti hudomušni Bohinjci, ki trdijo, da je denar pri njem blizu tako varen, kakor klobasa, ki bi se dala shraniti — mački! Konec pride.

Naš hlšni davek.

Piše Š. [Dalje.]

V zadnjem odstavku sem obljubil eenjenim bralcem da jim podam definicijo in obrazložbo temeljnega pjoma

hišne razredarine, to je definicijo stanovljivega prostora. Imel sem že enkrat priliko, da sem se spomnil čudotvorne moči pravnikar, ki še tako preprosto in enostavno stvar zavozlja in zamota tako, da se slednjič niti sam več ne spozna. In ko bi vselej ostalo samo pri tem! Spoznati se pa morajo še drugi ljudje, za katerih kože se gre, in to je najslabša posledica poskusov, ki se bavijo s tem, da za samo po sebi umevne pojme iščejo ali splošnih, abstraktnih znakov, ali se pa mučijo s tem, da s pretirano kazuistiko hočejo itak umljivo stvar še bolj umljivo napraviti. Prvo je nemogoče, drugo nepotrebno ali celo škodljivo.

In ravno »stanovljivi prostor« je eden tistih pojmov, ki so nerazumljivi postali šele tedaj, ko se jih je polastilo tako, deloma brezplodno, deloma kvarno tolmačenje, ki včasih zapelje tudi najboljšega praktika, da takorekoč mora grešiti. Noben prostak z zdravo pametjo ne bo smatral veže za stanovljiv prostor. Človek pa, ki je v praksi, mora se le premnogokrat jeziti, kedar mu velevala dolžnost, da — z modrim obrazom seveda — dokazuje, da veža, dasi je 5 m dolga in 5 m široka, kot sosedna soba ni stanovljiv prostor, ali da bi se za razsežen magacin s tlakom iz opeke vsakdo prav uljudno zahvalil, ko bi ga hoteli nastaniti tamkaj. Večina dotičnih posebnih predpisov je tedaj ne glede na to, da nima nobene postavne moči, nerabna: ali zaradi tega, ker spravi človeka v skušnjavo, da vse drugo, kar v teh predpisih ni izrecno zapopadeno, zmaši pod ta ali oni količjak pripravnih odlok in vsled tega stori navadno ali preveč ali premalo, le pravilnega skoro nikdar. Z ozirom na to se bomo v naslednjem izogibali kolikor mogoče vsake nepotrebne podrobnosti, ki se da pravilno rešiti le tedaj, če vidiš dotično poslopje in na podlagi tega, kar vidiš, hote ali nehote uvažuješ vse one malenkosti, vsled katerih je ta in ta prostor te in te hiše stanovljiv ali nestanovljiv, ki pa za drugi prostor pri drugih razmerah nimajo nobenega pomena, ker je resnica ravno v tem oziru premnogolična, da bi se dala ukleniti v posamezna vprašanja in odgovore, kakor v katekizmu za otroke.

§ 22 ces. pat. od leta 1820. določa: »Kot stanovljivi deli pridejo v svrhu klasifikacije v poštve le sobe in kamre, v katerih se dejanski stanuje ali ki so namenjene za stanovanje, ne glede na čas, tekom katerega, in ne glede na način, kakor se uporabljajo«.

Iz tega sledi:

1. predmet klasifikacije so le sobe in kamre, to je, oni prostori, katere se pri normalnih razmerah uporablja za stanovanje. Ker se v kuhinjah, kletih, na

podstrešjih, v prostorih za živino, podih in drugih oddelkih, služočih na prvi pogled v gospodarske namene, navadno ali, da rabim zgornjo besedo, pri normalnih razmerah ne stanuje, mora veljati za pravilo, da se pri klasifikaciji na te prostore ni ozirati. (Primeri razsodbe upravnega sodišča Vollenik št. 827). V vsak hlev, v vsako klet, ali kuhinjo moreš postaviti posteljo ali ležišče iz slame in sena, in tedaj lahko stanuješ v teh prostorih, če se vsled nemilosti osode ali lastne kaprice — tudi to zgodi! — drugodi ne moreš, oziroma nočeš najti primerne bivališča. To so pa izjeme, in teh izjem zakon nima pred očmi, kakor sledi iz jasnega besedila zgor navedenega paragrafa s pojmom »soba« in »kamra« so zvezane gotove lastnosti gledé vnanjega lica in uporabe, oziroma uporabnosti doličnega prostora, katerih pri nobenem drugem oddelku hiše ne najdeš, če jih nočeš silo najti; lastnosti, katere pozna vsak, katere je pa vendar tako težko označiti, če jih je treba spraviti na papir. Pred to neprijetno nalogo pa stoji pisec teh vrstic, ko se obrača k drugi točki komentara k citiranemu paragrafu. Se nadaljuje.

V Kranju, 30. novembra.

Državni zbor je zadnje dni razpravljaval o duhovniških redovih. Slovenski poslanec dr. Tavčar je zagovarjal nujnost in podal razloge zato iz razmer na Kranjskem. V ponedeljek popoldne se je govorilo o brutalnem postopanju pruske vlade proti Poljakom. Koncem seje je prišlo do burnih prizorov med Vsenemci in krščanskimi socialisti. Kmalu bi bil nastal pretep.

Posvetovali so se načelniki vseh državnoborskih strank večeraj teden; navzoč je bil tudi ministrski predsednik Körber, ki je dokazoval potrebo, da se vse stranke zedinijo na delo in opuste medsebojne prepire.

Hrvatski ban pojde menda za namestnika v Bosno, ker bo menda dosedanji namestnik Kallay odstopil. Hrvatski ban bi potem postal grof Pejačević.

V Atenah so bili te dni veliki dijaški izgredi proti uvedanju novogrškega jezika v cerkev. Ubitih je bilo 7 oseb, kakih trideset pa ranjenih. Oboroženi meščani so prihiteli dijakom na pomoč.

O Burih. Minuli teden so Angleži zopet lovili Deweta. Ko je Dewet uvidel, da mu je pet angleških čet že prav blizu, je razpustil svoj oddelek v manjše čete ter pobegnil. Zadej pa je zgrabil angleške čete, streljal dve uri nanje in jim prizadejal precej hude izgube. — Angleži mislijo poklicati svoje vojake v domovino, ker so spoznali sami, da so nerabni. Nadomestiti jih hočejo z novimi bataljoni.

rahel veter se je še igral z drobnimi peresci košatih lip, ali one si še niso upale zapustiti svojega skrivališča.

Naposled se ena ohrabri in odpre hišna, druga vežna vrata, toda glej! Nekaj je zaropotalo in kakor bi trenil, so bile zopet vse v hiši. Najmanjša med njimi pravi: »Čakajta, čakajta, vedve ostanite tukaj in jaz grem sama gledat, kaj je in kdo nas straši.« Reče in gre tihih korakov pred hišo. Komaj je sopihala, ko je prišla nazaj, rekoč: »Smrtenk! Smrtenk! slišala sem ga v svinjaku, ga dobro poznam, pravi Smrtenk. Prej ne bomo mogle nikamor, dokler ne pride stric in mu jih nekoliko ne naloži na suhi hrbet.«

Prestrašene so mlade cvetke zle druga v drugo, reve niso vedele kaj početi...

Ali prebrisana glava Micike, najmlajše deklice, jo je kmalu uganila: »Vesta kaj. Oborožimo se prav dobro, če bo treba kaj mahniti; ná, ti vzemi tele burklje, meri na vrat, posadi tega Smrtenka na streho, kakor lonec krompirja k ognju, ti pa poberi onile krevljast kol, pa dobro ogrni čez pleča, a jaz bom pa vihtela tole sekuro, če bo sila velika. Hajdimo! Eins, zwei, drei...»

PODLISTEK.

Prazen strah.

Zapisal Rado.

Na malo vzvišenem holmu — na Gorenjskem nekje — stoji na samem prav prijazna kmetska hišica. Neko liko na strani stoje tudi druga gospodarska poslopja, okoli katerih leže lepe njive. Ker se je gospodar tega imetja imel pečati tudi z drugimi rečmi blizu in daleč, se je večkrat pripetilo, da je bil za delj časa z doma.

Nekega lepega dne se je zgodilo, da so morale tri mlade deklice ostati same doma. Lepo se je bilo izprehajati po krasnih livadah tam okoli. Ali naenkrat potegne močen veter, mogočno drevje se pripogiblje kakor klasne bilke do tal, temni oblaki zakrijejo modro nebo.

To je deklice tako prestrašilo, da so pustile cvetke, katere so natrgale, na tleh, hitele v hišo in se dobro zaklenile. Celo uro so morale čepeti ena v tem, druga v onem kotu, dokler ni nazadnje utihnila nevihta. Le

Dopisi.

Iz Predoselj. (Škofovi zavodi.) Te dni so beračili po naši občini od hiše do hiše trije berači, na čelu jim menda župnik Kerčon sam za škofove zavode. Tako se stiska denar iz ubogega kmeta za poslopje, kjer se bodo mastili le trebušni duhovniki in se norčevali iz ubogega kmeta, da je bil toli neumen, da je toliko žrtvoval za ta nepotrebni zavod. Če pri nas berači naveden berač, takoj je roka pravice za njim in se ga ohrani za nekoliko tednov. Ko pa beračijo ali bolje rečeno iztiskajo denar za nepotrebne škofove zavode škofovi berači, je vse dovoljeno. Čudno?

Z Dolenjskega. (Ključar — tat.) [Konec.] Ljubljanski ordinarijat se je zanimal za to pravdo, ker mu je šlo za načelo, zato je tudi poslal enega svojih advokatov k obravnavi. Tudi župnika je vzel primeru v zaščit. Neko okrajno glavarstvo mu je ponižno postreglo in naložilo ključarju, da ima plačati 2.59 K. Deželna vlada je to razzodbo razveljavila. Ljubljanski ordinarijat ne pozna civilnega prava. Če ključar dobi pravico od župnika uporabljati denar iz pušice ali drug cerkven denar za cerkvene namene, in je le-ta ta denar potrosil za to, tedaj bi bila vnebovpijoča neumnost, ko bi se ta uporaba smatrala za tatvino in bi se ključar prisilil povrniti oni denar, ako bi se župniku poljubilo, zahtevati od ključarja denar. Tudi brez tega dovoljenja župnikovega bi uporaba denarja za cerkvene namene ne bila kazenska, temveč računsko civilnopravna stvar. Ljubljanski ordinarijat se je močno blamiral s tem župnikom, katerega bo treba imenovati kanonikom. Saj je mučenik in dobro pozna cerkveno pravo. Zakaj ga vendar nastavljajo v hribih, kjer imajo kmetje tako neumne nazore o poštenosti. Ta je vendar za mestno službo ali za ljubljansko duhovniško univerzo. Toda, to le mimogrede. Glavno je namreč to, da v naši Avstriji ni ničesar popolnega. V državnih osnovnih postavah se je izreklo, da ima vsaka cerkev pravico, da sama upravlja cerkveno premoženje. Postava z dne 17. maja 1874 št. 50 drž. zakona § 43 pravi, da imajo tisti, ki vzdržujejo katoliške cerkve, pravico, da jih kdo izmed faranov zastopa v oskrbništvu cerkvenega premoženja. Paragraf 43 te postave obeta, da se bo postavno uredilo razmerje med župnikom kot načelnikom in ključarji. Cerkevno pravo, oziroma učitelji tistega učijo, da imajo ključarji pravico, načelniku pomagati s svetom in dejanjem. Torej ničesar gotovega, kakor se pač kakemu župniku zljubi. En župnik bode opravil vse sam, drugi bo dal kakemu ključarju vse v roke, tretji se ne bo brigal za nobeno stvar, četrti bo sam napravil račune in sam podpisal ključarje i. t. d. Avstrijci torej nimamo določene postave o upravi cerkvenega premoženja. In vsled tega delajo duhovniki s to upravo, kakor hočejo. Ključarji morajo molčati in so

Zaskripala so hišna vrata, in že so se bližale mlade junakinje usodepolnemu svinjaku. «B—r—r—r, b—r—r, in zopet jim je upadlo srce. Burkle, kol in sekira, vse je ležalo pred svinjakom, a «Smrtenk» deklic ni videl nikjer več.

V tem pride stric domov. Čudno se mu je zdelo, da je vse nayzkriz, a mladih nikjer. Tu zapazi, da se ena stiska pod toplo odejo, drugi dve pa dremljeta v kotu za pečjo.

«Kaj je?» vpraša s prijaznim glasom.

Oh, stric, oh, oh, Smrtenk! Videla, ne, slišala sem ga v svinjaku, to dobro vem, da ste že prodali mrjasca, gotovo ga bi bil pokončal ta malopridnež.»

Šli so gledat. Zopet jim je vdarjal na uho: Br—r, toda stric jih je prepričal, da to ni nič drugega, kakor šklepetanje svinjakovih vrat vsled vetra.

Sedaj jih je zapustil nedolžen strah in začelo se je živahno pogovarjanje. Med veselo zabavo je poredna Micika večkrat povdarjala: «Ti presneti Smrtenk, ti»

vsak dan v nevarnosti, da jih kak župnik ne ovadi radi tatvine. Dokler imamo justico, to še gre, a ko bodo pa naši duhovniki dobili pravico čez justične uradnike, tedaj bo huda pela ključarjem. ki se zamerijo župnikom. Pamenen človek itak noče biti ključar, ker je to peto kolo pri upravi. Župljani morajo vzdržati cerkve, morajo zidati župnišča, vsi troški vzdrževanja cerkva padejo na njihova ramena. Pošteno in času primerno bi bilo, ko bi ti davkoplačevalci imeli po svojih zastopnikih odločilno besedo pri upravi cerkvenega premoženja. Ali tega bi se branili duhovniki z vsemi štirimi. Drugače je to pri drugih veroizpovedanjih, n. pr. pri protestantih, kjer župljani sami oskrbujejo cerkveno premoženje. Pri nas v Avstriji še misli ni na kako izpremembo v tem. Obljubi se pač kaka postava, ki bo napravila red, kakor to obljubuje § 43 postave iz leta 1874. Ali naj se potem še jezimo, ako imamo tako upravo cerkvenega premoženja, kakor je n. pr. zgoraj popisana. Ordinarijat zagovarja takega župnika in tako upravo cerkvenega premoženja. Katoliški sklad bo plačal tudi kazen in troške advokata. — Slovenci smo pač potrpežljivi ljudje. Kmetški otroci nimajo kaj obleči v tej zimi in tudi hrano imajo slabo, naše ženske pa nosijo uboge denarce v župnišče, da se vzdržuje pravdanje tako neumnega slučaja.

—a—

Iz Škofje Loke. (Otvoritev vodovoda.) V ponedeljek 25. t. m. se je otvoril in blagoslovil novi vodovod v tukajšnjem uršulinskem samostanu. Blagoslovil je vodovod ob obilni asistenci sam škof dr. A. B. Jeglič. V svojem govoru je povdarjal važnost ravno izpeljanih vodovodnih naprav, osobito, ker se je prišlo z napravo vodovoda marsikaterim nedostatom v okom. K tej slavnosti so bili vabljeni honoracijori iz Škofje Loke, fukcionar c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju, kakor tudi več tujih gostov, ki so s svojo navzočnostjo počastili pomembno slavlje. Po končanem blagoslovljenju so se zbrale samostanske gojenke v svečanostni dvorani, kjer so uprizorile gledališko igro: «Pobožne žene v noči vstajenja» ter žele burno pohvalo. Igri so sledile deklamacije in predavanja. Občinstvo je bilo splošno zadovoljno. — Kar se tiče vodovodnih naprav samih na sebi, je treba pripomniti, da so se tiste vršile pod osebnim vodstvom kulturnega inženirja gospoda Alojzija Čadeža iz Ljubljane. V vsakem oziru zasluži delo posebno zahvalo in videti je, da je bila zgradba vodovoda izročena strokovnjaku. 35 iztokov dovaja potrebno vodo v samostan. Kloseti in kopališča so moderno popravljena, enako so hlevi in druga gospodarska poslopja preskrbljena z dobro pitno in rabno vodo. Vodovod, ki je zgrajen na dvorišču, meče vodo 28 metrov visoko, znamenje, da ima vodna naprava dokaj močen pritisek. Samoobsebi je umevno, da ima voda dovolj hidrantov na razpolago, ki bodo namakali vrtna naprave in funkcionirali v slučaju požara.

—e—

Novičar.

Na Gorenjskem.

Velik javen shod priredi ljubljansko meščanstvo v nedeljo dne 1. decembra ob polenajstih dopoldne v veliki dvorani «Mestnega doma», na katerem hoče krepko zahtevati slovensko vseučilišče v Ljubljani. Gotovo je, da bo ta shod največjega pomena za celo Slovenijo in zato apelujemo na narodno zavest svojih cenjenih čitateljev, da pokažejo tudi oni na ta ali oni način, kako živo čutijo potrebo slovenskega vseučilišča, ter da ta shod ljubljanskega meščanstva vsaj pozdravijo ter dajo tako duška svojemu prepričanju.

Za vseučilišče so vložile dalje prošnje naslednje občine na Gorenjskem: Kranj, Bled, Domžale, Jezica, Senčur pri Kranju, Zgornji Tuhinj, Hrusevka pri Kamniku, Lesce, Šmartin pod Šmarno goro, Špitalič, Trzin, Vodice, Sv. Ana, Dob, Sv. Katarina, Križ pri Kamniku in Prevoje.

Kranjski občinski odbor je imel v sredo 27. t. m. sejo. Župan in ces. svetnik g. Karol Šavnik utemeljuje in

priporoča predlog občinskega predstojništva, da se odpošlje na naučno ministrstvo prošnja za slovensko vseučilišče. Povdarja veliko važnost tega vprašanja se spominja dejstva, da je mesto Kranj že pred več kakor 50 leti (l. 1848) v peticiji na deželni zbor zahtevalo slovensko univerzo, in pravi, da je občinski odbor mesta Kranja sedaj še toliko bolj obvezan pridružiti se napominani akciji, da tako pospeši to prevažno kulturno zadevo. Nato se sprejme soglasno brez debate nastopni predlog občinskega predstojništva: Z ozirom na velikansko kulturno in narodno potrebo in uvažuje vsestransko korist vseučilišča v Ljubljani za slovenski narod in vse južne avstrijske dežele sklene občinski odbor mesta Kranja, da se pridruži akciji slovenskih državnih poslancev glede ustanovitve vseučilišča z juridično, filozofično in teologično fakulteto v Ljubljani in se prošnja mestne občine za aktiviranje tega učnega zavoda nemudoma izroči po državnem poslancu mesta Kranja visokem c. kr. ministrstvu za uk in bogočastje. — Odobri se račun mestnega kopališča, ki izkazuje čistega prebitka K 257.70. — Občinski odbor se zopet neugodno izjavi o neki prošnji za koncesijo gostilničarske obrti in ko zavrne še neko prošnjo za sprejem v občinsko zvezo, zaključí župan sejo.

Prečastiti gospod dekan Anton Koblar je vstopil v kolo sotrudnikov našega lista. Vtorek dne 19. t. m., ko se je njegov somišljenik Tomaž zaradi novega vodnega projekta moral muditi cel dan za Savo, je menda postalo Koblarju strašno dolgčas. Tožiti se mu je jelo po dragem prijatelju. V tem turobnem stanju je segel po zadnjih številkah «Gorenjca» in v tolažbo je začel še enkrat prebirati vse «vodovodne» in «električne» notice, katere so ga živo spominjale na odsotnega tovariša. Med branjem pa se mu je brzkone začelo nekoliko odpirati. Menda so ga prepričale naše notice, da so bili res vsi oni vodeni članki v «Slovenskem Listu» grozna oslarija in prišel je do spoznanja, da kranjskemu dekanu nikakor ne bo povečalo ugleda dejstvo, ker je «Gorenjec» in z njim tudi vse občinstvo v Kranju uverjeno, da tistih neumnosti ne piše nihče drugi, kakor dostojanstvenik dekan Anton Koblar. Zdi se nam, da ga je bilo sram, ker se smatra njega splošno za pisca budalastih člankov v «Slovenskem Listu» in njemu se je zdelo, da mora vsaj nekoliko ščititi svoje dostojanstvo. Dne 19. t. m. je tedaj napisal nič manj kakor pet popravkov, s katerim je osrečil naše uredništvo. Teh dolgih popravkov kratka vsebina je ta, da Koblar ni pisal v «Slovenski List» člankov o vodovodu in elektrarni. Ker so popravki vse, samo ne stvarni, vrgli bi jih lahko v koš, kakor popravek srednjevaškega kapelana Oblaka, a Koblarjevi popravki so po svoje tako «duhoviti», da bi bila res večna škoda, ako bi jih ne ponatisnili v zabavo svojim bralcem. Čuj tedaj, prijazni bralec, kako Koblar popravlja:

1. Gospoda Pavšlar & Koblar. Sl. uredništvu «Gorenjca» v Kranju. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na notico, priobčeno v 40. številki na 361. strani «Gorenjca» pod naslovom «Gospoda Koblar & Pavšlar», da v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu in z istimi črkami natisnete tale stvarni popravek: 1. Ni res, da sem zopet začel pripovedovati v «Slovenskem Listu» neizmerno dolgo povest o vodovodni kači in električnem polžu. 2. Ni res, da bi bil jaz nasul med dolgočasno povest toliko vprašanj na «Gorenjca» in kranjski občinski odbor, da bi morali napisati kar cele strani, ako bi hoteli zadostiti radovednosti poukaželjnih seveda tudi pouka potrebnih gospodov. 3. Ni res, da bi bil jaz vse troške za elektrarno in kabel nastavil tja vendar s 60.000 kronami. 4. Ni res, da bi bili Pavšlarjevi računi obelodanjeni po Koblarju. Res je pa, da jaz onega dopisa v «Slovenski List» nisem pisal in tedaj tudi ničesar v listu ne pripovedoval in nikakih vprašanj ne nasul in da po meni računi niso bili obelodanjeni. V Kranju 19. novembra 1901. Anton Koblar.

2. Gospod Tomaž Pavšlar. Slavnemu uredništvu «Gorenjca» v Kranju. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na notico, priobčeno

v 42. številki na 383. strani «Gorenjca» pod naslovom «Gospod Tomaž Pavšlar», da v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu in z istimi črkami natisnete tale stvarni popravek: 1. Ni res, da bi bil lim za polo-limanico res skuhal Koblar. 2. Ni res, da je kdo polo, na katero je nekdo po mestu nabiral podpise, spisal po Koblarjevem receptu. Res je pa, da nihče ni one pole spisal po mojem receptu. V Kranju 19. novembra 1901 Anton Koblar.

3. Koblar in še enkrat Pavšlarjeva limanica. Slavnemu uredništvu «Gorenjca» v Kranju. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na notico, priobčeno v 44. številki na 399. strani «Gorenjca» pod naslovom «Koblar in še enkrat Pavšlarjeva limanica», da v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu in z istimi črkami natisnete ta-le stvarni popravek: 1. Ni res, da sem jaz spisal za «Slovenski List» «fulminanten» uvodni članek «Še enkrat vodovod v Kranju». 2. Ni res, da bi bil **moj** na drugo mesto v listu potisnjeni članek moral izgubiti ves efekt. 3. Ni res, da Koblar piše, da se je «Gorenjec» ustrašil resnega nasprotnika in da je v tej zagati povedal pravi vzrok, zakaj da mesto ne dobi ne vodovoda ne elektrike. 4. Ni res, da si po mojih izvajanjih prilastuje v občinskem odboru Vorenček prvo besedo, in ni res, da tako modrujem, da hoče imeti sedaj tudi zadnjo besedo. 5. Ni res, da bi jaz Vorenčku pripisoval tak vpliv, ker ima v žepu vodovod in elektriko, elektriko in vodovod. 6. Ni res, da sem vsekako jaz preskrbel za oni spis «praznično» obliko. Res je pa, da jaz nisem spisal onega članka in da nisem zanj preskrbel nikake oblike. V Kranju 19. novembra 1901. Anton Koblar.

4. Farovška hvaležnost. Slavnemu uredništvu «Gorenjca» v Kranju. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na notico, priobčeno v 45. številki na 410. strani «Gorenjca» pod naslovom «Farovška hvaležnost», da v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu in z istimi črkami natisnete ta-le stvarni popravek: 1. Ni res, da že nekaj sobot sem ponavlja kranjski dekan v «Slovenskem Listu» dolžitev, da so kranjsko mesto prehiteli z napravo električne razsvetljave zasebniki. 2. Ni res, da je pred zadnjo deželnozborsko volitvijo ribaril kranjski dekan v kalnem na ta način, da je menda obljuboval g. Kreuzbergerju, da bo dal električno luč napeljati v farno cerkev. 3. Ni res, da se je obnašal kranjski dekan tako, da bi človek mislil, da hoče postati tajni kompanjon tega podvzetja. V Kranju 19. novembra 1901. Anton Koblar, kranjski dekan.

5. Pa še enkrat vodovod in elektrika v Kranju. Sl. uredništvo «Gorenjca» v Kranju. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na notico, priobčeno v 46. številki na 420. strani «Gorenjca» pod naslovom «Pa še enkrat vodovod in elektrarna v Kranju», da v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu in z istimi črkami natisnete nastopni stvarni popravek: 1. Ni res, da je Koblar spisal pod tem naslovom članek za «Slovenski List» in da mu je pri tem duhomornem delu zvesto stal ob strani njegov oproda «izvedenec» Tomaž z vsem svojim tehničnim znanjem. 2. Ni res, da bi bil jaz to zadevo že neštetokrat premrcvaril na vse strani. 3. Ni res, da bi si bil pomagal na ta način, da je Pavšlar vse svoje stare otrobi natlačil v novo Koblarjevo vrečo. 4. Ni res, da bi bil jaz v svojem spisu povedal nekaj novega. 5. Ni res, da pravim jaz, da sta mestna vodnjaka tako težka, da se za črpanje enega škafa rabi cela konjska sila. Res je pa, da jaz nisem spisal zgoraj omenjenega članka za «Slovenski List». V Kranju 19. novembra 1901 Anton Koblar.

Tako Koblar! Čast, komur čast! Priznati mu moramo, da ima jako dober okus. Potrgal je iz naših notic vse-kako najlepše rožice in povil jih je v pet duhtečih šopkov, katere je poklonil našemu uredništvu. Mi seveda sprejmemo ta nežen dar s posebno hvaležnostjo in le obžalujemo, da je Koblar preslabo povezal «pušelce». Komaj smo jih prejeli, so že razpadli. Ta nedostatek se je pokazal zlasti pri tretjem popravku. Tam trdi, prečastiti pod točko 1., da on ni pisal uvodnega članka, pod točko 2. pa zatrjuje, da **njegov** članek ni izgubil vsega efekta!

Zato naj nam gospod tehant ne zameri, ako ga vkljub njegovemu zatrdjevanju še vidimo v duhu, kako je kuhal lim za Pavšlarjevo limanico: v dolgem, snežnobelem predpasniku, z zavihanimi rokavi, kuhavnico v roki (Oh, ta prizor! Opomba stavčeva.), poleg njega pa prijatelja Tomaža, pokladajočega polena pod kotel! Pač pa se z njim strinjamo glede 4. točke v 5. popravku, da namreč ni res, da bi bil on v svojem spisu povedal nekaj novega! Iz povedanega prečastiti lahko posname, da nas s svojimi popravki kar nič ni prepričal o svoji nedolžnosti in brzčas tudi koga drugega ne. Prepričani smo, da se .g. dekan ne bo zadovoljil z lavorikami, katere si je pridobil s svojimi popravki, da nam bo ostal od sedaj naprej zvest sotrudnik in da bo poslal z ozirom na naš komentar še nov popravek. Morda mu prihranimo trud, ako mu predlagamo prav po njegovem receptu naslednji «stvarni» popravek: «Sklicujoč se i. t. d. 1. Ni res, da mi je 19. t. m. postalo strašno dolgčas. 2. Ni res, da se mi je začelo odpirati. 3. Ni res, da sem prišel do spoznanja. 4. Ni res, da so bili moji popravki «duhoviti». 5. 5. Ni res, da sem potrgal najlepše rožice. 6. Ni res, da sem preslabo povezal pušeljce. 7. Ni res, da sem kuhal lim v dolgem, snežnobelem predpasniku, z zavihanimi rokavi in kuhavnico v roki. 8. in zadnjič ni res, da bi me bilo sram. Res pa je, da me ni prav nič srami. Anton Koblar.

«Slovenski List» zopet obsojen radi častikraje. Koblarjevo glasilo je za časa deželnozborskih volitev na nečuvjen način napadlo dobro ime pokojnega, že pred desetimi leti zamrlega g. Mateja Pirca, potem pa še posebej blatilo g. Cirila Pirca. Takratni odgovorni urednik «Slovenskega Lista», Franc Podržaj je šele v zadnjem trepetku, ko je bil stayek že v stroju, prevzel za dotično številko dvomljivo čast odgovornega urednika «Slovenskega Lista» in je po pričah dokazal, da prej lista ni bral. Minuli torek ga je tedaj sodišče kaznovalo le radi prestopka zanemarjenja dolžne paznosti v primerno denarno globo in povračilo pravnih stroškov. Surovi lopov, ki ne pusti niti mrtvih v miru in je zakrivil tisti ostudni napad v «Slovenskem Listu», se pa počuti v Kranju prav dobro.

Sobotna čitalniška veselica. Čitalniške veselice se običajno odlikujejo po nekem višjem naziranju, ki jih dviguje nad sicer prirojen, preprost, ali vendar površen človeški nagon: pehati se za zabavo. — Ta vtis je napravila tudi zadnja veselica. Njen poglavitni del je bil res — ples... Ali pa ni ples le puhla zabava? Tako pač govore črnogledni dozdevni asketi — ki pa v tihi kamnici srebajo sladčice — ljudje, ki ne znajo niti plesati in ne poznajo ali nočejo poznati zgodovine plesa, v katerem leži nekaj umetniškega! Kako mikaven je zlasti tedaj, kadar se razprostira nad plesočo družbo jasno ozračje prijateljstva. In to je bilo zadnjič: dozdevalo se nam je, da opazujemo družbinski ples. Ni bilo preveč občinstva in ne premalo, sešli so se taki, med katerimi vlada harmonija, pogrešal se je ta ali oni, ali s tem večjim veseljem se je opazila navzočnost koga drugega — vrhutega pa neumorna «Meščanska godba» ljubljanska — res težka je bila ločitev v onem času, ko je blede mesečina ginevala pred vzhajajočim soncem! Kar pa je tudi mnogo vredno: prva točka sporeda, veselo-igra «Dve tašči» je nudila hvaležen predmet za kramljanje med plesom in lahnim promeniranjem. Tudi tu se je vjemala sodba vseh: predstava je bila res izborna. Igra je bila dobro naučena, vsaka uloga je prišla do svoje veljave, paradiral je še neizogibni Pepe, oziroma njegova «uniforma». Jaromira Vesela je igral g. Janko Sajovic z ono zagrizeno resignacijo, ki pristojno zakonskemu možu nasproti dvema taščama; njegova žena (gdč. Anuša Sajovic) je kazala ljubkost novoporočenke, hudi tašči sta bili v znanih spretnih rokah (gdč. Orehkova in gospa Valenčičeva), Jurkovič se je igral elegantno s primernim sanjarstvom (g. Peharc); da je bil doktor Živec (g. R.) v maski in igri izboren, pričal je buren smeh, ki ga je večkrat povzročil. — Zato res iskreno želimo, da se s pridnimi in nadarjenimi igralci in igralkami snidemo še prav mnogokrat. —k.

«Univerza v Ljubljani — nemogoča!» Kaj pomaga navdušeno in idealno gibanje med slovenskim ter slovanskim dijaštvom, kaj hasnijo njih shodi, če se tistih udeležujejo tudi rektorji in vseučiliški profesorji, ki pozdravljajo idejo slovenske univerze v Ljubljani, čemu vsa akcija slovenskih državnih poslancev, čemu pošiljajo občine iz vseh strani slovenske domovine peticije za slovensko vseučilišče, čemu jutrišnja meščanska manifestacija v Ljubljani, čemu vse delo, ves napor in vse navdušenje, če pa pravi ravnatelj kranjske gimnazije g. Jože Hubad, da je v Ljubljani univerza — nemogoča! Roma locuta est! Govoril je slovenski Mommsen! Prijatelji, ubogajte, uklonite se kapaciteti, pustite to revolucionarno gibanje, bodite pridni in poslušni, da vas kdo ne zatoži! Govoril je Hubad, ta «monstrum scientiae», ki zaradi tega vsekako zasluži, da dobi tako zaželeni prostorček v naučnem ministrtvu. Morda tudi kje drugod. Prejšnji teden je bil v Trstu. Vse je rado vedno povpraševalo zakaj, ker «On» se sicer po «opravkih» vozi le v Ljubljano in na Dunaj. Pa ne, da bi šel v Trst vprašat, če je prazna kaka služba na nameravani laški univerzi?

Miklavžev večer napravita dne 5. t. m. «Čitalnica v Kranju» ob šestih zvečer in «Slovensko bralno društvo» ob sedmih zvečer, oba v svojih društvenih prostorih.

Občni zbor obrtne zadruga v Kranju se minulo nedeljo ob napovedani uri ni mogel vršiti, ker se tistega ni udeležilo zadostno število članov.

Jour-fixe «Gorenjskega Sokola», pri katerem nastopijo po dolgem presledku tamburaši bralnega društva in sodeluje slavnj čitalniški pevski zbor, bo danes zvečer v gostilni g. Petra Mayrja.

V Tržiču je napravilo ondotno «Slovensko bralno društvo» zabaven večer. Odbor je bil ob tej priliki naprosil gospoda šolskega vodjo Josipa Kragla, da je predaval o zgodovini Tržiča. Gospod vodja je srečno dovršil svojo nalogo in vedel uplesti dokaj zanimivosti tako, da je številno občinstvo, med katerim je bilo več odličnih oseb, z največjo pazljivostjo sledilo njegovemu izvrstnemu predavanju. Po predavanju je društveni pevski zbor pod vodstvom g. učitelja Borštnika dobro zapel par krepkih zborov. Čisti dohodek se je izročil koristnemu otroškemu vrtcu. Zeleti bi bilo, da bi doživeli še več takih zabavnih večerov.

Občinski odbor v Medvodah je sklenil v svoji seji z dne 27. t. m. prošnjo za slovensko vseučilišče in imenoval g. učitelja Martina Potočnika za njega zasluge častnim članom. Gospod Martin Potočnik slušbuje na Sori že 25 let.

Tatvina. V graščino Puštal pri Škofji Loki, lastnina baronov Wolkenspergov, so ulomili tatovi in odnesli, kar jim je prišlo pod roke. Dva tatova so že prijeli.

V Železnikih nameravajo ustanoviti samostansko podružnico usmiljenih bratov v Kandiji.

Na Jesenicah so se minulo nedeljo sešli župani in veljavni moške iz gornjega radovljiškega okraja, da se posvetujejo, kaj ukreniti, da se bo oziralo pri gradnji železnice predvsem na domače ljudi. Natančnejšega poročila nismo dobili.

V Mojstrani je minulo nedeljo popoldne napadel tovarniški delavec Jernej Novak orožniškega stražmojstra Ferdinanda Munika in orožnika Franca Janežiča. Najprej je stražmojstru dal zausnico, potem pa ga je hotel napasti z odprtim nožem. Munik je s sabljo odbil napad in pri tem ranil Novaka na glavi in roki tako, da je padel nezavesten na tla.

V kamniškem okraju so angleški kupci pokupili več sto centov mrve za angleške konje v južni Afriki.

Opozarjamo na koncert, ki se vrši jutri v nedeljo ob polosmih v dvorani kamniškega zdravišča.

Šolske vesti iz selške doline. Na Bukovci za novoustanovljeno enorazrednico so volili člani krajnega šolskega sveta: Gregor Dolenc, posestnik in mlinar v Ljuši, Ivan Podobnik, posestnik in sodar v Bukovci, in Martin Jelenc, posestnik in mlinar v Ševljah, predsednikom Iv. Podobnika. — V ekskurendno šolo v Podblici so volili člani krajnega šolskega sveta predsednikom Tomaža Rožnika, župnika iz

Selc. — V Selcih so volili: Fran Hajnrihar, posestnik in lesotržec, Peter Krek, posestnik, in Fran Šlibar, posestnik in trgovec, vsi iz Selc, predsednikom Frana Šlibarja. — Pri Sv. Lenartu izmed članov krajnega šolskega sveta: Fr. Jeraša, Ivan Fojkar, Ant. Tušek, vsi pri Sv. Lenartu, predsednikom Antona Tušeka.

Na Kranjskem sploh.

Missa solemnis. Na nobenem umetniškem polju nismo Slovenci v zadnjem desetletju tako mogočno napredovali, kakor ravno na glasbenem. Da je temu res tako, so nam glasna priča razni koncerti, katere daje naša dična «Glasbena Matica» leto za letom v vedno popolnejši obliki. Vrhunec muzikalne umetnosti pa je dosegla tista ob zadnjih dveh svojih koncertih v velikem, epohalnem delu velikega Beethovna. Nikakor nočemo preiti v podrobnejšo oceno, ker smo sploh mnenja, da se tako impozantno izvajanje ne da dosti prehvaliti, in da smo odkriti: tako izborna uspešno delo je treba slišati in zopet slišati. Če se pomisli, da Beethovnova «Missa solemnis» izvajajo z velikimi težkočami samo v največjih mestih, tedaj je treba «Glasbeni Matici» na tem koraku le čestitati. Čast pred vsem koncertnemu vodju neumornemu umetniku g. M. Hubadu, najdražjemu biseru na tem glasbenem zavodu. Njemu moramo biti hvaležni za vse! Takisto pa zaslužijo pohvalo tudi: g. Vedral, ki je igral mojstrski krasni violin-solo v «Benedictusu», vojaška godba in oba pevka zbora «Glasbene Matice». Nekaj popolno novega in skoro največje važnosti je bilo, da so nastopili z vso pohvalo v pretežavnih solospievih, razun opernega pevca g. T. Olsewskega, zgolj domači solisti in solistinje. V ložje razumevanje naše so poslušajočemu občinstvu kaj dobro služile: «Glavne misli in motivi». Ni se torej čuditi, da je bila zgornja prostorna dvorana v «Narodnem domu» obakrat nabito polna, «Glasbeni Matici» pa ob sklepu želimo: «Le navdušeno naprej, le ognjevito navzgor!»

Ustanova za umirovljene učitelje. Pokojni vladni svetnik, g. Ivan Mahkot, je zapustil 4000 K v svrhu, da se napravi ustanova za umirovljene učitelje na Kranjskem.

Poljudna predavanja. V Ljubljani bo de letošnjo zimo več poljudnih predavanj o raznih stvareh vede vsled sklepa odborov «Slovenske Matice», zdravniškega društva «Pravnik». Minulo nedeljo je predaval g. profesor Vrhovec o ljubljanskih pokopališčih.

Posor pred električno železnico v Ljubljani! Dne 27. t. m. je stal dva metra oddaljen od tira električne železnice na zaloški cesti pred deželno bolnico v Ljubljani enooprežen voz posestnika Lovrenca Škofica iz Ilovke št. 16, občina Predoslje pri Kranju. Na desni strani voza je stala in se držala za voz tridesetletna posestnikova žena. Drdranje električnega voza je splasil konja, ki je porinil voz s tako silo nazaj, da je Marjeta Škoficeva odletela na železnični tir. Električni voz jo je podrl na tla in jo rinil poldrugi meter pred seboj dokler se ni ustavil. Prav gotovo bi jo bil pa zmečkal, da ni voznik z nepopisno naglico ustavil voza. Nesrečnico so prepeljali v bolnico. Poškodovana je na glavi in ima razbito lobanjo. Malo je upanja, da okreva. Kriv te nesreče je edino le Lovrenc Škofic, ker ni držal konja za uzdo. Gorenjski kmetje, pazite torej na živino, ako se mudite v Ljubljani!

Križem sveta.

Dunajske vesti. Deputacijo ljubljanskega občinskega sveta, ki je odpotovala na Dunaj v zadevi ljubljanskega vseučilišča, je sprejel ministrski predsednik in naučni minister. Pri komersu «Slovenije» na čast deputacije, je župan Hribar povedal, da je odgovor, ki ga je dobila deputacija, ugoden, s čimur pa še ni rečeno, da je ustanovitev vseučilišča zagotovljena. — V proračunskem odseku je poslanec Povše vprašal, jeli res, da namerava vlada erarične gozde okoli Rateč in Bele peči prodati ondodni tovarniški delniški družbi. Poslanec je svaril pred tako prodajo, ker bi bila živinoreja s tem jako oškodovana. — Največji razgrajac v državnem zboru poslanec Wolf je odložil svoj mandat. Prisilila ga je k temu njegova stranka. Vzrok je gotovo v zvezi z dvobojem, ki ga je imel te dni Wolf s profesorjem dr.

Seidlom zaradi Seidlove soproge, ki je hči vsenemškega poslanca dr. Tschanna.

V Trstu je umrl slovenski mecen g. Fr. Kalister v 62. letu. N. v m. p.!

Trojčke, dva dečka in deklico, je dne 16. t. m. povila Marija Paš v Radečah pri Zidanem mostu. Vsi trije so umrli.

Zverinska rodbina. V Mariboru sodijo porotniki 32letno Alojzijo Germic, njenega gluhonemega brata in mater, da so leta 1897 skupno umorili moža Tomaža Germica, katerega so potem razsekali na kosce ter ga kuhali tako dolgo v kotlu, da se je meso povsem razkuhalo, kosti so pa sežgali.

Srbski kralj Aleksander se menda loči od sedanje žene kraljice Drage in se poroči s kraljičino mlajšo sestro, ki biva že dlje časa v kraljevi palači in povsodi spremlja Aleksandra.

V Gnezu na Poznanjskem je tamošnje sodišče 21 oseb poljskega naroda, zlasti ženske, v do dveinpolletno ječo. V Vrešnu na pruskem Poljskem so uvedli pouk krščanskega nauka v nemščini. Ker otroci niso hoteli odgovarjati, se je šola zaprla in so bili vsi otroci telesno kaznovani. Starši so se podali pred šolsko poslopje in žalili šolske oblasti, vsled česar so jih potem zaprli. Neki ženi, materi petih mladoletnih otrok, se je v ječi vlila kri. Sedaj se pridno pobira za nesrečne rodbine.

Gospodarske stvari.

Stranska blagovna postaja Bled (postaja Lesce-Bled) se zapre. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic naznanja, da se za prometno okrožje postaje Lesce-Bled od dne 15. julija 1897 naprej na Bledu napravljena stranska blagovna postaja dne 30. novembra t. l. za nedelje zapre.

Listnica uredništva.

Gospod — k: Iskrena zahvala za poslano. Se najtopleje priporočamo. — Gosp. J. Sk., tesar: Poslanega ne moremo priobčiti, ker je oddaja legitimacij na druge osebe že sama na sebi kazniva.

Minule deželnozborske volitve.

IV.

V zadnjih treh člankih pod tem naslovom smo govorili o minulih deželnozborskih volitvah le splošno, oziraje se pri tem na podatke, ki so nam došli o nečutenem pritisku naše duhovščine na Gorenjskem. K sklepu pa naj dodamo še statistični izkaz razmerja glasov pri volitvi deželnih poslancev na Gorenjskem, oddanih dne 12. septembra t. l.

A. Kmetijske občine.

Volilni okraj:	Detela	Breje	Lazzarini
Kranj:			
Besnica (Sv. Jošt)	60	54	6
Cerklje	194	193	1
Hrastje	33	21	12
Mavčiče	105	96	9
Naklo	112	106	3
Preddvor	189	189	—
Predoslje	118	96	21
Smlednik	93	84	9
Stražišče (Šmartin pri Kranju)	88	80	8
Senčur	146	127	21
Vogelje	50	20	29
Škofja Loka			
Javorje	106	106	—
Oseltica	91	90	1
Poljane	85	71	14
Selca	315	278	38
Sorica	78	79	1
Stara Loka	198	179	19
Trata	154	142	12
Zminec	106	105	—
Železniki	46	30	16
Trbič			
Sv. Ana	24	24	—
Sv. Katarina	37	37	—
Kovor	55	53	2
Križe	95	94	1

Volilni okraj:	Mejst	Stare	Zarnik
Brdo			
Breznica	34	7	4
Blagovica, Česnjice	92	7	—
Dob, Rova	45	15	—
Dol	39	4	3
Dolsko	46	7	1
Drtija	34	11	—
Ihan	54	2	—
Krašinja	39	8	—
Krtina	66	1	24
Moravče	101	25	8
Peče	66	3	—
Prevoje (Lukovica, Spodnje Koseze, Rafole)	66	30	1
Podrečje	12	8	1
Trojana (Čemšenik, Š. Gothard)	82	13	—
Velika vas	10	30	—
Zlato polje	38	—	—
Kamnik			
Domžale	48	34	—
Gozd	40	—	—
Laševiče (Zalog, Kapljas, Nasoviče, Klanec)	138	—	—
Mengiš	80	8	—
Moste (Križ, Podgorje, Suhadole, Mlaka)	140	1	—
Mekinje, Bistrica, Stranje, Tunjice, Zupanje njive	162	—	—
Nevlje	39	—	—
Podhruska (Paloviče, Loke)	110	—	—
Radomlje (Holmec, Jarše, Volčji potok, Šmarca)	118	20	—
Špitalič, Motnik	85	—	—
Trzin (Depalja vas, Dregomelj, Loka pri Mengišu, Rašica)	61	4	—
Vodice	127	4	—
Zgornji Tuhin (Hruševka, Šmartno)	115	1	—

Tedenski sejem v Kranju dne 25. t. m.

Prignalo se je 75 glav goveje živine, — telet, 145 prašičev, — ovac, — koze, — buš. — 50 kg: pšenice K 8·20, prosa K 7·50, ovska K 7—, rži K 7·25, ajde K 6—, ječmena K 7·50, krompirja K 2—, fižola (ribniški) K 8—, mandaloni 7—, koks 8·50, navaden rdeč 7·50, zelen 7— do 7·50.

Vajenca

sprejme **Anton Novak**, kovaški mojster
v Radovljici. 195—2

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepente v najboljših kvalitetih. — Strelovodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861. **L. M. ECKER** Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalcijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stranišč in kopelnih naprav od preproste do najfinije izvršbe proti jamstvu primerne, trpežne dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 114—23

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peres
in posteljno opravo, saloga
pohštva,

riporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otrečjih vozičkov, naslonjačev, počti-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 54—35

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

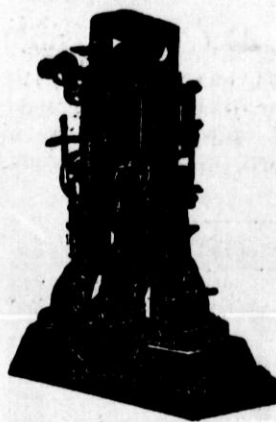
FRAN DETTER LJUBLJANA

na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša 156—18

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvršne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo v
njih izborno ceno. — Ceniki zastonj in poštne prosti.

G. Tönnies

Ljubljana 66—32

tovarna za stroje, železo
in kovinoličnica

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančo št. 1

priporoča
svojo veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih dalnogradov, kakor tudi
vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila
točno in ceno. 67—34

Predtiskarija

FRANJA

Predtiskarija

MERŠOL

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih žen-
skih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenj,
krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po
zelo zmernih cenah. 158—11
Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih
vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in ceno.

Pozor!

Kdor hoče imeti dobro blago strgarskega izdelka,
97—27 kakor

kegle in krogle, krogle za balin

in sploh vsa v to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj
se obrne na

Ivana Vidmar-ja

strgarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Hočete kupiti prav
dobro slamo-
reznico ali gepelj?

108—22

Obrnite se na skladišče

Fran Zeman

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 24 („pri Korenu“)
kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, čistilnice
za žito, mline za žito in sadje, reporeznice, brane
za travnike in stroje drugih vrst, posamezne dele in
klinje. Trambe za vodo in gnojnico, cevi za vodvode,
se tukaj dobijo najceneje.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
pisarna na kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve
v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4 1/2 %
od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot golov denar, ne da
bi se obrestovanje pretiralo.

139—14

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča Jv. Pr. Lampret v Kranju.

Večkrat premizano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Drelse
v Ljubljani.

73—30

Zaloga vsake vrste
pokritih in nepokritih
voz, landaverjev i. t. d.

Vsled dogovora se jemljejo tudi stari vozovi v
protiračun.

Prevzema posamezna dela

kolarsko, kovaško in sedlarsko
proti jamčenju po nizki ceni.

Sprejme se več

pomočnikov in učencev.

PETER KERŠIČ

Šiška pri Ljubljani.

188—6

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

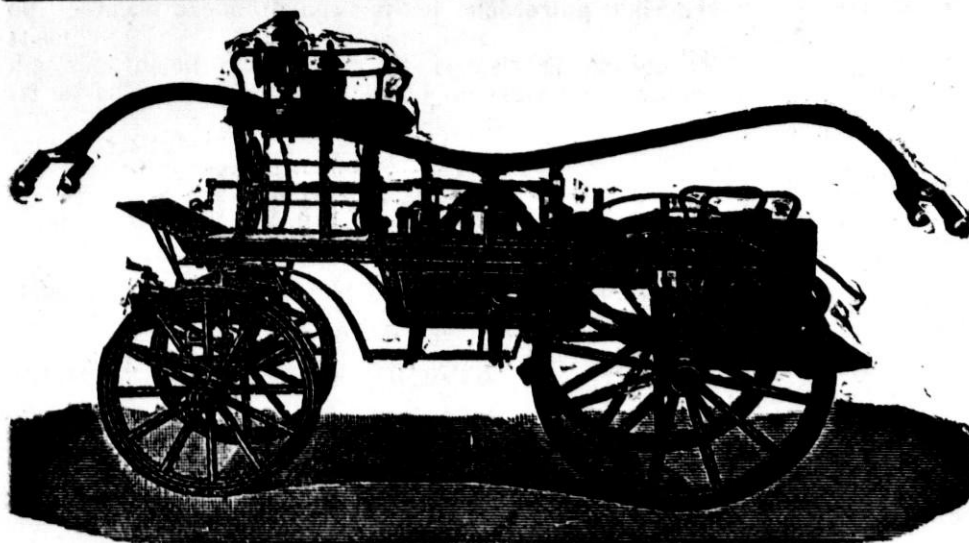
R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 83—46

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Posamezne številke „Gorenjca“
se prodajajo po 10 vin. v
Škofji Loki pri g. M. Žigonu, trafika na
glavnem trgu;
Radovljici pri g. Ottonu Homannu, glavna
trafika.

**Železnato
vino**

**krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe**

**LEKARJA
Piccoli - ja
v Ljubljani.**
Dobiva se v lekarnah

Edina
zaloga na
Kranjskem
lekarna
Piccoli
«pri Angelu»
Ljubljana
dunajska cesta.

Pollitrska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar **GABRIEL
PICCOLI** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje
166a—10 znesek po poštne povzetju.

Andrej Boucon

159-12 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSTNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, ki se izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in
frankovano.

Tvrdba R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice šte. 5

naznani da je že popolnoma založena z

jesenskim in zimskim blagom.

Posebno omeni o svoji jako veliki sukneni zalogi
za moške, kakor kamgarn, štof, ševiot, gorenjsko
sukno i. t. d., katero blago prodaja po krojaških
cenah, toraj cenejši kakor povsod drugod.

Omenim nadalje tudi, da je v zalogi najnovejše
blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah od 30
kr. naprej. Tudi imam prav lepe parhete, kambrike,
kotenine, cvilb za postelje, koce, odeje i. t. d.

V vseh vrstah rut vedno zadnje novosti. Toraj
povabim sl. občinstvo na nakup, da se prepriča o posebno
ugodnih cenah, o dobrem blagu in prijazni potrebi.

172—32

Splošovanjem **R. Miklauc.**

Najceneji in najboljši poljedelski stroji

dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-
reznice, mlatilnic, čistilnic, jekle-
nih plugov in sploh vse potrebščine za
poljedelstvo. 69—32

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,
traverze, železniške šine, kuhinjska oprava,
razno orodje za rokodelce i. t. d.

Alojzij Kraczmér

Prva in največja tvrdka za
prodajo in izposojevanje glaso-
virjev.

Ljubljana

sv. Petra cesta št. 20.

Velika zaloga kratkih klavirjev in
pianinov največje popolnosti take
glede na glas, konstrukcijo kakor na
trajnost v jako okusni opremi vseh
slogov. 115—21

Specijaliteta: pianini z moderatorjem.

Vedna zaloga preigranih klavirjev po najnižjih cenah. — Zavod
za uglaševanje in popraviljanje klavirjev vseh vrst. — Najnižje cene
za izposojevanje.

Na deželo se tudi izposojuje.

Zaradi popolne

opustitve trgovine

se je pričela dne 11. novembra 1901.

Velika prodaja blaga

v Kranju „Pri novi tovarni“

nasproti Puppo-tove špecerijske trgovine.

Cene so tako izvanredno nizke za dobro in
frišno blago, da bo še sedaj bogata zaloga raznega
volnatega ženskega blaga, pisanega barhanta,
moškega loškega in brnskega sukna, štrikanih
srajc, tepihov i. t. d. v kratkem izbrana, naj
torej

nikdo te prilike ne zamudi

komur je ležeče

189—4

3·10 m moškega sukna izvrstno blago za celo obleko gld. 4·50
7 krat 78 cm to je za celo žensko lodnato obleko . . . 1·40
pisane lepe barhante 78 cm za 12—16 kr.
» » flanele 78 » » 20—22 »
» » barhanste rute kos » 19 »
» » žepne rute 3 »
cajga za cele moške hlače za komaj 52 »

kupiti, posebno, ko ima vsak pravico
blago, s katerim ni zadovoljen

nazaj prnesti.

Stanje hranilnih vlog:
1,100.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 31.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvo
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 164—11

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschlager, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl.
80—33 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana
domača sredstva:

Dunajske želodčne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica
20 h, 6 stekl. 1 K.

Zelodečne kapljice, 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah a 40 h, 3 škatlje 1 K.

Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo
kožo a 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnanje drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 ste-
klenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri,
1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.

Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu
6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za
prašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike i. t. d. 85—32

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Adolf Hauptmann

tovarna 53—37

oljnatih barv, firnežev, lakov
in kcleja

v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši štev. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“. 185—6

Ivan Sartori

ključavničarstvo in trgovina z železnino ter
vsake vrste stroji

v Radovljici (Gorenjsko). 187—6

Tu se dobivajo

družinski šivalni stroji Singer od 28 gld. do 35 gld.

krojaški " " " " 34 " " 45 "

družinski Ringsifer . . . " 50 " " 65 "

veliki " za krojače " 62 " " 73 "

" " za čevljarje " 75 "

Slamorenice " 38 " " 60 "

Za vsaki stroj se jamči, in se lahko
na mestu poskusi.

Stroji dajo se tudi na obroke.

Išče se za neko tukajšnjo špecerijsko trgovino

učenec

ali pa

že na pol izučen komi.

197 Kje? pove upravnistvo „Gorenjca“.

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina
domača tovarna

cikorije,
figove kave,

kanditov,
kandiranega sadja
in konseru

priporoča priznano dobre in cene
svoje izdelke. 68—35

